

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΔΡΑ JEAN MONNET «ΝΕΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ
ΣΠΟΥΔΕΣ»

Σημειώσεις Ευρωπαϊκού Δικαίου και Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης

Notebooks on EU Law and European Integration

**Πακέτο 1: Ο Χώρος Ελευθερίας Ασφάλειας και Δικαιοσύνης-Αστυνομική
Συνεργασία (Άρθρα 87-89 ΣΛΕΕ)**

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Γλούφτσιος Γεώργιος από το βιβλίο Γαϊτενίδης Ν., Αστυνομική
Συνεργασία, Άρθρα 87-89, εις Χριστιανός Β., *Συνθήκη ΕΕ & ΣΛΕΕ, Κατ' άρθρο
ερμηνεία*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2012, σσ. 529- 544.

**Lifelong
Learning**

This project has been funded with support from the European Commission. This communication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Άρθρο 87

(πρώην Άρθρο 30 της ΣΕΕ)

- Η Ένωση αναπτύσσει αστυνομική συνεργασία στην οποία συμμετέχουν όλες οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των αστυνομικών και τελωνειακών αρχών και άλλων αρχών επιβολής του νόμου ειδικευμένων στο τομέα της πρόληψης ή της εξακρίβωσης αξιόποινων πράξεων ή της διεύρυνσης τους.
- Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία μπορούν να λαμβάνουν μέτρα που αφορούν:

α) τη συλλογή, την αποθήκευση, επεξεργασία, ανάλυση και ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών,

β) την παροχή υποστήριξης για την κατάρτιση προσωπικού, καθώς και τη συνεργασία όσον αφορά τις ανταλλαγές προσωπικού, τον εξοπλισμό και την εγκληματολογική έρευνα,

γ) τις κοινές τεχνικές έρευνας όσον αφορά την εξακρίβωση σοβαρών μορφών οργανωμένου εγκλήματος.

- Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία, μπορεί να θεσπίζει μέτρα για την επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ των αρχών του παρόντος άρθρου. Το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Εφόσον δεν επιτευχθεί ομοφωνία, ομάδα αποτελούμενη από εννέα τουλάχιστον κράτη μέλη μπορεί να ζητήσει να παραπεμφθεί το σχέδιο μέτρων στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Στην περίπτωση αυτή, η διαδικασία στο Συμβούλιο αναστέλλεται. Αφού συζητήσει το ζήτημα και εφόσον επιτευχθεί συναίνεση, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αναπέμπει εντός τετραμήνου από την αναστολή αυτή το σχέδιο στο Συμβούλιο προς θέσπιση.

Εντός της αυτής προθεσμίας, σε περίπτωση μη συμφωνίας, και εφόσον τουλάχιστον εννέα κράτη μέλη επιθυμούν να καθιερώσουν ενισχυμένη συνεργασία βάσει του συγκεκριμένου σχεδίου μέτρων, τα εν λόγω κράτη μέλη ενημερώνουν σχετικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή. Στην περίπτωση αυτή, η έγκριση για την καθιέρωση ενισχυμένης συνεργασίας η οποία προβλέπεται στο άρθρο 20, παρ. 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και στο άρθρο 329, παρ. 1 της παρούσας Συνθήκης, θεωρείται ότι χορηγήθηκε και εφαρμόζονται οι διατάξεις περί ενισχυμένης συνεργασίας.

Ιστορική Αναδρομή

- 1976 - Συστήνεται η ομάδα TREVI (Terrorisme, Radicalisme, Extrémisme et Violence Internationale) στοχεύοντας στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας, μέσω του συντονισμού των πολιτικών και των δράσεων των επιμέρους εθνικών αρχών.
- 1985 - Υπογράφεται το σύμφωνο Σένγκεν με το οποίο θεσπίζεται:
 - α) ένα σύστημα εγκατάστασης αξιωματικών συνδέσμων στα συμβαλλόμενα κράτη με στόχο την ανταλλαγή πληροφοριών σε θέματα τρομοκρατίας, ναρκωτικών, οργανωμένου εγκλήματος και κυκλωμάτων λαθρομετανάστης,
 - β) το δικαίωμα παρακολούθησης υπόπτου από τις αρμόδιες αρχές ενός κράτους στην επικράτεια ενός άλλου.
- 1992 – Υπογράφεται η Συνθήκη του Μάαστριχτ με την οποία:
 - α) η αστυνομική συνεργασία θεσμοθετείται στον τρίτο πυλώνα της ΕΚ,
 - β) προβλέπεται η σύσταση μιας Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Europol).
- 1997 – Υπογράφεται η Συνθήκη του Άμστερνταμ με την οποία:
 - α) προσδιορίζονται οι τομείς στους οποίους απαιτείται αστυνομική, τελωνειακή και δικαστική συνεργασία,
 - β) ενισχύεται ο ρόλος της Europol.
- 1999 – Αποφασίζεται το Πρόγραμμα της Χάγης από το Συμβούλιο Κορυφής του Τάμπερε. Σύμφωνα με το εν λόγω Πρόγραμμα, η Europol θα συμμετέχει ενεργά στην καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας σε διασυνοριακό επίπεδο.
- 2007 – Υπογράφεται η Συνθήκη της Λισαβόνας, καταργείται το μοντέλο των πυλώνων που είχε υιοθετηθεί με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ και ως άμεση συνέπεια αυτού, η αστυνομική συνεργασία ενσωματώνεται στην «κοινοτική μέθοδο».

Περιεχόμενο του άρθρου 87

- Η αστυνομική συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών αποσκοπεί στην αποτελεσματικότερη καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος με διασυνοριακές διαστάσεις στα πλαίσια της Ένωσης και στη διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος ασφάλειας για τον Ευρωπαίο πολίτη. Από το άρθρο 87 ΣΛΕΕ προκύπτει:

α) Η συνεργασία των τελωνειακών και αστυνομικών αρχών των κρατών μελών, δίνοντας ωστόσο τη δυνατότητα στα τελευταία να θεσπίζουν συνεργασία και μεταξύ άλλων αρμόδιων εθνικών αρχών επιβολής νόμου.

β) Η διατήρηση της εθνικής κυριαρχίας των κρατών μελών στο χειρισμό των εσωτερικών τους υποθέσεων καθώς, η όποια συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων εθνικών αρχών συντελείται στη βάση της αρχής της επικουρικότητας.

γ) Η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων εθνικών αρχών στη βάση της αρχής της διαθεσιμότητας. Η τελευταία ορίζει ότι οι όποιες αναγκαίες πληροφορίες για την αποτελεσματικότερη συνεργασία των αρμόδιων αρχών, θα πρέπει να διατίθενται από τα κράτη μέλη υπό ορισμένες προϋποθέσεις.

δ) Η επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων εθνικών αρχών των κρατών μελών ύστερα από ομόφωνη απόφαση του Συμβουλίου και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Στην περίπτωση εκείνη που δεν υπάρχει ομοφωνία, εννέα τουλάχιστον κράτη μέλη μπορούν να καθιερώσουν ενισχυμένη συνεργασία αφού πρώτα ενημερώσουν σχετικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή.

Βήματα προς την ενίσχυση της αστυνομικής συνεργασίας

- Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (Schengen-SIS): Συνέβαλε στην αποτελεσματικότερη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών, μέσω της καταχώρησης και καταγραφής προσώπων υπόπτων για διάπραξη κάποιας αξιόποινης πράξης ή ύποπτων προς διάπραξη κάποιας αξιόποινης πράξης.
- Απόφαση-Πλαίσιο 2006/960/ΔΕΥ: Θέσπισε τους κανόνες συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών.
- Απόφαση Prüm: Παρείχε το θεσμικό πλαίσιο για αμοιβαία δικαιώματα πρόσβασης των αρμόδιων εθνικών αρχών στα αυτοματοποιημένα αρχεία DNA.
- Απόφαση-Πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ: Παρείχε το θεσμικό πλαίσιο προστασίας των προσωπικών δεδομένων φυσικών προσώπων.
- Ευρωπαϊκή Αστυνομική Ακαδημία (CEPOL): Αποτελεί ευρωπαϊκό δίκτυο εθνικών ιδρυμάτων, που συμβάλλει στην κατάρτιση ανώτερων αξιωματούχων των αστυνομικών υπηρεσιών των κρατών μελών.
- Επιτελική Ομάδα των Αρχηγών της Ευρωπαϊκής Αστυνομίας: Συμβάλλει στο συντονισμό των δράσεων στα πλαίσια της επιχειρησιακής αστυνομικής συνεργασίας.
- Απόφαση-Πλαίσιο 2001/427/ΔΕΥ: Ίδρυσε το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πρόληψης της Εγκληματικότητας (ECPN).
- Κανονισμός (ΕΟΚ) 302/93: Ίδρυσε το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (EMCDDA)
- Απόφαση-Πλαίσιο 2002/465/ΔΕΥ: Προέβλεπε την ίδρυση Κοινών Ομάδων Έρευνας (ΚΟΕ).
- Πρόγραμμα Στοκχόλμης (2010-2014): Το Συμβούλιο παρότρυνε την Επιτροπή να εξετάσει τα μέσα αναβάθμισης της επιχειρησιακής αστυνομικής συνεργασίας.

Βήματα προς την ενίσχυση της τελωνειακής συνεργασίας.

- Σύμβαση Νάπολη II: Θεσπίζει τη συνεργασία μεταξύ των τελωνειακών αρχών των κρατών μελών.

- Προγράμματα που συνέβαλαν στον αποτελεσματικότερο συντονισμό των τελωνειακών αρχών των κρατών μελών: α) “Τελωνεία 2000” (1996-2000),
β) “Τελωνεία 2002” (2001-2002),
γ) “Τελωνεία 2007” (2003-2007).
- Απόφαση-Πλαίσιο 2003/231/ΕΚ: Η ΕΕ προσχωρεί στη σύμβαση του Κιότο για την απλούστευση και την εναρμόνιση των τελωνειακών καθεστώτων.
- Κανονισμός (ΕΚ) 1889/2005: *«συμπληρώνει τις διατάξεις της οδηγίας 91/308/ΕΟΚ ως προς τις συναλλαγές μέσω των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και ορισμένων επαγγελματιών θεσπίζοντας εναρμονισμένους κανόνες για τον έλεγχο, από τις αρμόδιες αρχές, των ρευστών διαθέσιμων που εισέρχονται ή εξέρχονται από την Κοινότητα».*
- Διμερείς τελωνειακές συμφωνίες της Ένωσης με τρίτες χώρες:
 - α) Κίνα (Απόφαση 2004/889/ΕΚ),
 - β) Ιαπωνία (Απόφαση 2008/202/ΕΚ),
 - γ) Καναδάς (Απόφαση 98/18/ΕΚ).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Αποσπάσματα της Απόφασης-Πλαίσιου 2006/960/ΔΕΥ του Συμβουλίου για την απλούστευση της ανταλλαγής πληροφοριών και στοιχείων μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Απόφαση-Πλαίσιο 2006/960/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 18^{ης} Δεκεμβρίου 2006, θέσπισε τους κανόνες που διέπουν την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών της Ένωσης, με στόχο την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση του εγκλήματος στα πλαίσια αυτής. Η εν λόγω Απόφαση-Πλαίσιο χωρίζεται σε τρία μέρη: α) «*Τίτλος I: Πεδίο Εφαρμογής και Ορισμοί*» (Άρθρ. 1-2), β) «*Τίτλος II: Ανταλλαγή Πληροφοριών και Στοιχείων*» (Άρθρ. 3-10), γ) «*Τίτλος III: Τελικές διατάξεις*» (Άρθρ. 11-13). Παρακάτω θα παρατεθούν ορισμένα αποσπάσματα από το σύνολο της Απόφασης, για την καλύτερη και λεπτομερέστερη κατανόηση της ανάλυσης που προηγήθηκε.

- Το Άρθρο 1 αναφέρεται στο σκοπό και το πεδίο εφαρμογής της Απόφασης. Έτσι, *«Σκοπός της παρούσας απόφασης-πλαισίου είναι να θεσπίσει τους κανόνες σύμφωνα με τους οποίους οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών θα μπορούν να ανταλλάσσουν αποτελεσματικά και γρήγορα υφιστάμενες πληροφορίες και στοιχεία για τη διερεύνηση εγκλήματος ή τη διεξαγωγή*

επιχειρήσεων συλλογής στοιχείων σχετικά με έγκλημα [...] Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη να παρέχουν πληροφορίες και στοιχεία για να χρησιμοποιηθούν ως αποδεικτικά στοιχεία ενώπιον δικαστικής αρχής ούτε παρέχει δικαίωμα για τη χρήση των εν λόγω πληροφοριών και στοιχείων προς τούτο. Όταν ένα κράτος μέλος έχει αποκτήσει πληροφορίες ή στοιχεία δυνάμει της παρούσας απόφασης-πλαισίου και επιθυμεί να τις χρησιμοποιήσει ως αποδεικτικά στοιχεία ενώπιον δικαστικής αρχής, πρέπει να εξασφαλίσει τη συναίνεση του κράτους μέλους το οποίο παρέσχε τις πληροφορίες ή τα στοιχεία όταν αυτό απαιτείται δυνάμει του δικαίου του κράτους μέλους που παρέσχε τις πληροφορίες ή τα στοιχεία, χρησιμοποιώντας τη νομοθεσία περί δικαστικής συνεργασίας που ισχύει μεταξύ των κρατών μελών. Η συναίνεση αυτή δεν απαιτείται όταν το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση έχει ήδη δώσει τη συναίνεσή του για τη χρήση των πληροφοριών ή των στοιχείων ως αποδεικτικών στοιχείων κατά τη διαβίβασή τους».

- Το Άρθρο 2 παρέχει τους ορισμούς των: « αρμόδια αρχή επιβολής του νόμου», «διερεύνηση του εγκλήματος», «επιχείρηση συλλογής μυστικών πληροφοριών σχετικά με το έγκλημα» ,«πληροφορίες και/ή στοιχεία», «εγκλήματα προβλεπόμενα από το άρθρο 2 παράγραφος 2) της απόφασης-πλαισίου 2002/584/ΔΕΥ της 13ης Ιουνίου 2002 για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης». Έτσι, «α) ως «αρμόδια αρχή επιβολής του νόμου» νοείται η εθνική αστυνομική, τελωνειακή ή άλλη αρχή στην οποία η εθνική νομοθεσία έχει αναθέσει να εντοπίζει, να προλαμβάνει και να διερευνά αξιόποινες πράξεις ή εγκληματικές δραστηριότητες καθώς και να ασκεί εξουσία και να λαμβάνει καταναγκαστικά μέτρα στα πλαίσια των δραστηριοτήτων αυτών· υπηρεσίες ή μονάδες που ασχολούνται ειδικά με θέματα εθνικής ασφάλειας δεν καλύπτονται από την έννοια της αρμόδιας αρχής επιβολής του νόμου. Κάθε κράτος μέλος ορίζει, πριν από τις 18 Δεκεμβρίου 2007, με δήλωση την οποία καταθέτει στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου, τις αρχές οι οποίες καλύπτονται από την έννοια «αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου»· η δήλωση αυτή τροποποιείται ανά πάσα στιγμή, β) ως «διερεύνηση του εγκλήματος» νοείται το στάδιο της διαδικασίας κατά το οποίο λαμβάνονται μέτρα από τις αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου ή δικαστικές αρχές, περιλαμβανομένης της εισαγγελίας, προς διαπίστωση και εντοπισμό των γεγονότων, των υπόπτων και των περιστάσεων που αφορούν μία ή περισσότερες συγκεκριμένες εγκληματικές πράξεις, γ) ως «επιχείρηση συλλογής μυστικών πληροφοριών σχετικά με έγκλημα» νοείται το στάδιο της διαδικασίας, το οποίο δεν έχει φθάσει ακόμη στο στάδιο της διερεύνησης του εγκλήματος, εντός του οποίου μια αρμόδια αρχή επιβολής του νόμου εξουσιοδοτείται να συλλέγει, να επεξεργάζεται και να αναλύει πληροφορίες σχετικά με έγκλημα ή εγκληματικές δραστηριότητες προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον έχουν διαπραχθεί ή ενδέχεται να διαπραχθούν συγκεκριμένες εγκληματικές πράξεις στο μέλλον, δ) ως «πληροφορίες και/ή στοιχεία» νοούνται: (i) κάθε είδους πληροφορίες ή δεδομένα που κατέχονται από τις αρχές τις αρμόδιες για την επιβολή του νόμου, και (ii) κάθε είδους πληροφορίες ή δεδομένα που κατέχονται από δημόσιες αρχές ή από ιδιωτικές οντότητες και στις οποίες έχουν πρόσβαση οι αρχές οι αρμόδιες για την επιβολή του νόμου χωρίς να ληφθούν καταναγκαστικά μέτρα δυνάμει της παραγράφου 5 του άρθρου 1. ε) «εγκλήματα προβλεπόμενα από το άρθρο 2 παράγραφος 2) της

απόφασης-πλαisiού 2002/584/ΔΕΥ της 13ης Ιουνίου 2002 για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης (1)» («εγκλήματα του άρθρου 2 παράγραφος 2 της απόφασης-πλαisiού 2002/584/ΔΕΥ»): εγκλήματα κατά την εθνική νομοθεσία τα οποία αντιστοιχούν ή είναι ισοδύναμα με εκείνα που προβλέπει η εν λόγω διάταξη».

- Το Άρθρο 3 προσδιορίζει την υποχρέωση που έχουν τα κράτη μέλη να «εξασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες και τα στοιχεία είναι δυνατόν να παρέχονται στις αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου των άλλων κρατών μελών δυνάμει της παρούσας απόφασης-πλαisiού». Οι πληροφορίες και/ή τα στοιχεία «παρέχονται κατόπιν αιτήσεως αρμόδιας αρχής επιβολής του νόμου, που ενεργεί βάσει των εξουσιών εκ της εθνικής νομοθεσίας, στα πλαίσια της διερεύνησης εγκλήματος ή της διεξαγωγής επιχείρησης συλλογής στοιχείων σχετικά με έγκλημα [...] τα κράτη μέλη δεν εξαρτούν από δικαστική συμφωνία ή άδεια την ανταλλαγή, μεταξύ της δικής τους αρμόδιας αρχής επιβολής του νόμου και της αρμόδιας αρχής επιβολής του νόμου άλλου κράτους μέλους, πληροφοριών ή στοιχείων στα οποία, κατά τη διεξαγωγή εσωτερικής διαδικασίας, η αρμόδια αρχή επιβολής του νόμου στην οποία απευθύνεται η αίτηση παροχής πληροφοριών μπορεί να έχει πρόσβαση χωρίς δικαστική συμφωνία ή άδεια [...] Όταν σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση παροχής πληροφοριών, η αρμόδια αρχή επιβολής του νόμου προς την οποία απευθύνεται η αίτηση μπορεί να έχει πρόσβαση στις ζητούμενες πληροφορίες ή στοιχεία μόνο με συμφωνία ή άδεια δικαστικής αρχής, η εν λόγω αρμόδια αρχή οφείλει να ζητήσει από την αρμόδια δικαστική αρχή συμφωνία ή άδεια πρόσβασης στις οικείες πληροφορίες και άδεια ανταλλαγής τους [...] Όταν οι πληροφορίες ή τα στοιχεία που ζητούνται έχουν ληφθεί από άλλο κράτος μέλος ή από τρίτη χώρα και υπόκεινται στον κανόνα της ειδικότητας, μπορούν να διαβιβασθούν στην αρμόδια αρχή επιβολής του νόμου άλλου κράτους μέλους μόνο με τη συγκατάθεση του κράτους μέλους ή της τρίτης χώρας που παρέσχε τις πληροφορίες ή τα στοιχεία».
- Το Άρθρο 6 κάνει λόγο για τη γλώσσα και για τους διαύλους επικοινωνίας που χρησιμοποιούνται για την ανταλλαγή πληροφοριών και στοιχείων μεταξύ των αρμόδιων αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών. Αυτή η ανταλλαγή «μπορεί να διεξαχθεί μέσω όλων των υφιστάμενων διαύλων διεθνούς συνεργασίας στον τομέα της επιβολής του νόμου. Για την αίτηση και την ανταλλαγή πληροφοριών θα χρησιμοποιείται η γλώσσα που ισχύει για το συγκεκριμένο δίαυλο επικοινωνίας». Παράλληλα, οι πληροφορίες και τα στοιχεία ανταλλάσσονται επίσης με την Europol και την Eurojust «προκειμένου να ενισχυθεί η καταπολέμηση των σοβαρών μορφών εγκλήματος, εφόσον η ανταλλαγή αφορά αξιόποινη πράξη ή εγκληματική δραστηριότητα που εμπίπτει στην εντολή τους».
- Το Άρθρο 7 παρέχει τη δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών, για αυθόρμητη ανταλλαγή πληροφοριών και στοιχείων. Έτσι, «Με την επιφύλαξη του άρθρου 10, οι αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου παρέχουν πληροφορίες και στοιχεία στις αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου άλλων ενδιαφερόμενων κρατών μελών, χωρίς να τους ζητηθεί εκ των προτέρων, εφόσον υπάρχουν αντικειμενικοί λόγοι ώστε να θεωρηθεί ότι οι εν λόγω πληροφορίες και στοιχεία θα μπορούσαν να διευκολύνουν τον εντοπισμό, την

πρόληψη ή τη διερεύνηση αξιόποινων πράξεων».

- Το Άρθρο 8 αφορά την προστασία προσωπικών δεδομένων στα πλαίσια της ανταλλαγής πληροφοριών και στοιχείων μεταξύ των αρμόδιων αρχών επιβολής του νόμου. Υπό αυτό το πρίσμα, *«Η χρήση πληροφοριών και στοιχείων οι οποίες ανταλλάσσονται απευθείας ή σε διμερές επίπεδο δυνάμει της παρούσας συμφωνίας-πλαίσιο υπόκειται στις εθνικές διατάξεις περί προστασίας των δεδομένων του κράτους μέλους που λαμβάνει την αίτηση, όταν οι πληροφορίες και τα στοιχεία υπάγονται στους ίδιους κανόνες περί προστασίας των δεδομένων, όπως εάν είχαν συγκεντρωθεί στο κράτος μέλος που λαμβάνει την αίτηση [...] οι πληροφορίες και τα στοιχεία, στα οποία αναφέρεται η παρούσα απόφαση-πλαίσιο, επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται από τις αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου του κράτους μέλους στο οποίο έχουν παρασχεθεί αποκλειστικά για τους σκοπούς για τους οποίους έχουν παρασχεθεί σύμφωνα με την παρούσα απόφαση-πλαίσιο ή για την αποτροπή άμεσης και σοβαρής απειλής κατά της δημόσιας ασφάλειας η επεξεργασία τους για άλλους σκοπούς επιτρέπεται μόνο κατόπιν αδείας του κράτους μέλους που τα διαβίβασε και βάσει του εθνικού δικαίου του κράτους μέλους που τα λαμβάνει».* Τέλος, *«κατά την παροχή πληροφοριών και στοιχείων δυνάμει της παρούσας απόφασης-πλαισίου, η αρμόδια αρχή επιβολής του νόμου μπορεί, σύμφωνα με την εθνική της νομοθεσία, να θέτει στην αρμόδια αρχή επιβολής του νόμου, προς την οποία παρέχει τις εν λόγω πληροφορίες, όρους όσον αφορά τη χρήση τους. Είναι επίσης δυνατόν να τεθούν όροι όσον αφορά τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων της διερεύνησης του εγκλήματος ή της επιχείρησης συλλογής στοιχείων σχετικά με το έγκλημα, στα πλαίσια της οποίας έλαβε χώρα η ανταλλαγή πληροφοριών και στοιχείων»*
- Το Άρθρο 9 ορίζει την αρχή της εμπιστευτικότητας, σύμφωνα με την οποία, *«οι αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου εγγυώνται, σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία, την εμπιστευτικότητα όλων των παρεχόμενων πληροφοριών και στοιχείων που χαρακτηρίζονται ως εμπιστευτικά».*
- Στο Άρθρο 10 απαριθμούνται οι λόγοι παρακράτησης πληροφοριών ή στοιχείων από αρμόδια αρχή επιβολής του νόμου κράτους μέλους. Έτσι, *«μια αρμόδια αρχή επιβολής του νόμου μπορεί να αρνηθεί να παράσχει πληροφορίες ή στοιχεία μόνο εφόσον υπάρχουν αντικειμενικοί λόγοι ώστε να υποθέσει ότι η παροχή των πληροφοριών ή στοιχείων: α) θα έβλαπτε ουσιώδη συμφέροντα εθνικής ασφάλειας του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση, ή β) θα έθετε σε κίνδυνο την επιτυχία διεξαγομένης έρευνας ή επιχείρησης συλλογής στοιχείων σχετικά με έγκλημα, ή την ασφάλεια προσώπων, ή γ) είναι σαφώς δυσανάλογη ή άσχετη με τους σκοπούς για τους οποίους ζητήθηκε»*. Επιπλέον, *«όταν η αίτηση αφορά αξιόποινη πράξη που δυνάμει της νομοθεσίας του αιτούντος κράτους μέλους τιμωρείται με ποινή φυλάκισης διάρκειας μικρότερης ή ίσης του ενός έτους, η αρμόδια αρχή επιβολής του νόμου μπορεί να αρνηθεί να παράσχει τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που ζητούνται».* Τέλος, όταν *«η αρμόδια αρχή επιβολής του νόμου αρνείται να παράσχει πληροφορίες ή στοιχεία εάν η αρμόδια δικαστική αρχή δεν έχει επιτρέψει την πρόσβαση στις ζητούμενες πληροφορίες και την ανταλλαγή τους».*
- Τελειώνοντας, αξίζει να σημειωθεί ότι, το Άρθρο 12 ορίζει πως *«οι διατάξεις του άρθρου 39 παράγραφοι 1, 2 και 3 και του άρθρου 46 της Σύμβασης Εφαρμογής*

της Συμφωνίας του Σένγκεν, στο βαθμό που αφορούν την ανταλλαγή πληροφοριών και στοιχείων για το σκοπό της διερεύνησης εγκλήματος ή της διεξαγωγής επιχειρήσεων συλλογής στοιχείων, όπως προβλέπονται από την παρούσα απόφαση-πλαίσιο, αντικαθίστανται από την παρούσα απόφαση-πλαίσιο».

2. Αποσπάσματα Σύμβασης περί αμοιβαίας συνδρομής και συνεργασίας μεταξύ των τελωνειακών υπηρεσιών. Σύμβαση Νάπολι II.

Η Σύμβαση Νάπολι II καταρτίστηκε το Δεκέμβριο του 1997 και θεσπίζοντας την τελωνειακή συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών. Η εν λόγω Σύμβαση απαρτίζεται από έξι Τίτλους – Κεφάλαια:

Τίτλος I: Γενικές Διατάξεις (Άρθρα 1-7).

Τίτλος II: Συνδρομή κατ' αίτηση (Άρθρα 8-14).

Τίτλος III: Αυτεπάγγελτη Συνδρομή (Άρθρα 15-18).

Τίτλος IV: Εδαφικές Μορφές Συνεργασίας (Άρθρα 19-24).

Τίτλος V: Προστασία των δεδομένων (Άρθρο 25).

Τίτλος VI: Ερμηνεία της Σύμβασης (Άρθρο 26).

Τίτλος VII: Εφαρμογή – Τελικές Διατάξεις (Άρθρα 27-35).

Παρακάτω θα παρατεθούν ορισμένα αποσπάσματα από τον πρώτο Τίτλο της Σύμβασης για την καλύτερη και λεπτομερέστερη κατανόηση του περιεχομένου και του στόχου της τελωνειακής συνεργασίας.

- Στο Άρθρο 1 γίνεται λόγος για τον σκοπό της συνεργασίας των τελωνειακών υπηρεσιών των κρατών μελών, που δεν είναι άλλος από «την πρόληψη και ανίχνευση των παραβάσεων των εθνικών τελωνειακών διατάξεων, καθώς και τη δίωξη και τιμωρία των παραβάσεων των κοινοτικών και εθνικών τελωνειακών διατάξεων».
- Στο Άρθρο 2 τονίζεται ότι οι όποιες αρμοδιότητες των τελωνειακών υπηρεσιών, καθορίζονται αποκλειστικά από την εθνική νομοθεσία του κάθε κράτους μέλους. «Καμία διάταξη της παρούσας σύμβασης δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως τροποποίηση των αρμοδιοτήτων που αναγνωρίζονται δυνάμει των εθνικών διατάξεων στις τελωνειακές υπηρεσίες κατά την έννοια της παρούσας σύμβασης».
- Στο Άρθρο 3 αποσαφηνίζεται η σχέση μεταξύ της συνεργασίας των τελωνειακών υπηρεσιών των κρατών μελών και της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των δικαστικών αρχών «στα πλαίσια ποινικών ερευνών επί παραβάσεων των εθνικών και των κοινοτικών τελωνειακών διατάξεων». Έτσι, «όταν η ποινική έρευνα διεξάγεται από δικαστική αρχή ή υπό την ευθύνη της, η εν λόγω αρχή καθορίζει αν οι σχετικές αιτήσεις αμοιβαίας συνδρομής ή συνεργασίας υποβάλλονται δυνάμει των διατάξεων περί αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής σε ποινικές υποθέσεις ή δυνάμει της παρούσας σύμβασης».
- Στο Άρθρο 4 παρέχονται οι ακόλουθοι ορισμοί:
 - α) **Εθνικές Τελωνειακές Διατάξεις:** «νοούνται οι νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις κράτους μέλους, για την εφαρμογή των οποίων είναι αρμόδια εν μέρει ή εξ ολοκλήρου η τελωνειακή διοίκηση αυτού του κράτους μέλους και οι οποίες αφορούν: τη διασυνοριακή κυκλοφορία εμπορευμάτων τα οποία υπόκεινται σε

απαγορεύσεις, περιορισμούς ή ελέγχους, κυρίως βάσει των άρθρων 36 και 223 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και τους μη εναρμονισμένους φόρους κατανάλωσης».

β) **Κοινοτικές Τελωνειακές Διατάξεις:** «(α) το σύνολο των κοινοτικών διατάξεων και των σχετικών εκτελεστικών διατάξεων που διέπουν την εισαγωγή, εξαγωγή, διαμετακόμιση και παραμονή εμπορευμάτων κατά τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών, καθώς και μεταξύ κρατών μελών στην περίπτωση εμπορευμάτων που δεν έχουν κοινοτικό χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 9 παράγραφος 2 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ή εμπορευμάτων τα οποία, προκειμένου να καθοριστεί ο κοινοτικός τους χαρακτήρας, υπόκεινται σε πρόσθετους ελέγχους ή έρευνες, (β) το σύνολο των διατάξεων που έχουν θεσπιστεί σε κοινοτικό επίπεδο στα πλαίσια της κοινής γεωργικής πολιτικής και των ειδικών διατάξεων που ισχύουν για τα εμπορεύματα που προέρχονται από τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων, (γ) το σύνολο των διατάξεων που έχουν θεσπιστεί σε κοινοτικό επίπεδο για τους εναρμονισμένους ειδικούς φόρους κατανάλωσης και για το φόρο προστιθέμενης αξίας μαζί με τις εθνικές εκτελεστικές διατάξεις».

γ) **Παραβάσεις:** «οι ενέργειες που παραβιάζουν τις εθνικές ή κοινοτικές τελωνειακές διατάξεις, όπως, μεταξύ άλλων: η συμμετοχή στη διάπραξη τέτοιων παραβάσεων ή η απόπειρα διάπραξης αυτών, η συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση που αποσκοπεί στη διάπραξη τέτοιων παραβάσεων, η νομιμοποίηση των εσόδων από τις παραβάσεις που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο».

δ) **Αμοιβαία Συνδρομή:** «η παροχή συνδρομής μεταξύ των τελωνειακών υπηρεσιών όπως προβλέπεται στην παρούσα σύμβαση».

ε) **Αιτούσα Αρχή:** «η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους που διατυπώνει αίτηση συνδρομής».

στ) **Προς ην η Αίτηση Αρχή:** «η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους προς την οποία απευθύνεται αίτηση συνδρομής».

η) **Τελωνειακές Υπηρεσίες:** «οι τελωνειακές αρχές των κρατών μελών καθώς επίσης και οι άλλες αρχές που είναι αρμόδιες για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας σύμβαση».

θ) **Δεδομένα Προσωπικού Χαρακτήρα:** «τα στοιχεία που αφορούν κατονομαζόμενο ή αναγνωρίσιμο φυσικό πρόσωπο, ως αναγνωρίσιμο λογίζεται το πρόσωπο που μπορεί να αναγνωριστεί αμέσως ή εμμέσως, ιδίως διά αριθμού ταυτότητας ή ενός ή πλειόνων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν τη φυσική, φυσιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική του ταυτότητα».

ι) **Διασυνοριακή Συνεργασία:** «η συνεργασία μεταξύ των τελωνειακών υπηρεσιών πέραν των συνόρων κάθε κράτους μέλους».

- Το Άρθρο 5 αναφέρεται στις κεντρικές υπηρεσίες συντονισμού της συνεργασίας μεταξύ των τελωνειακών υπηρεσιών των κρατών μελών. «Τα κράτη μέλη ορίζουν, στο πλαίσιο των τελωνειακών τους αρχών, μια κεντρική υπηρεσία (υπηρεσία συντονισμού), η οποία είναι αρμόδια να παραλαμβάνει τις αιτήσεις αμοιβαίας συνδρομής δυνάμει της παρούσας σύμβασης και να εξασφαλίζει το

συντονισμό της αμοιβαίας συνδρομής [...] η εν λόγω υπηρεσία είναι επίσης αρμόδια για τη συνεργασία με άλλες αρχές, οι οποίες μετέχουν σε ενέργειες συνδρομής δυνάμει της παρούσας σύμβασης. Οι υπηρεσίες συντονισμού των κρατών μελών διατηρούν την αναγκαία άμεση επαφή μεταξύ τους».

- Το Άρθρο 6 δίνει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να προβαίνουν σε ανταλλαγή «υπαλλήλων-συνδέσμων για ορισμένη ή αόριστοι διάρκεια». Ο κάθε υπάλληλος-σύνδεσμος αναλαμβάνει τα ακόλουθα καθήκοντα: «α) να προωθεί και να επιταχύνει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών, β) να παρέχει βοήθεια για τις έρευνες που αφορούν το κράτος μέλος καταγωγής του ή το κράτος μέλος που εκπροσωπεί, γ) να συμμετέχει στη διεκπεραίωση των αιτήσεων συνδρομής, δ) να συμβουλεύει και να βοηθά τη χώρα υποδοχής κατά την προετοιμασία και διεξαγωγή διασυνοριακών επιχειρήσεων, ε) οποιοδήποτε άλλο καθήκον συμφωνήσουν μεταξύ τους τα κράτη μέλη».
- Τέλος, το Άρθρο 7 ορίζει την υποχρέωση των υπαλλήλων της αιτούσας αρχής «οι οποίοι ευρίσκονται σε άλλο κράτος μέλος προκειμένου να ασκήσουν τα δικαιώματα που απορρέουν από την παρούσα σύμβαση [...] να είναι σε θέση ανά πάσα στιγμή να επιδείξουν γραπτή εντολή στην οποία να αναφέρεται η ταυτότητα και η υπηρεσιακή τους ιδιότητα»

3. Αποσπάσματα Απόφασης 2008/615/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 23^{ης} Ιουνίου 2008 σχετικά με την αναβάθμιση της διασυνοριακής συνεργασίας, ιδίως όσον αφορά την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του διασυνοριακού εγκλήματος (Απόφαση Prüm).

Η Απόφαση 2008/615/ΔΕΥ του Συμβουλίου παρέχει το θεσμικό πλαίσιο αναβάθμισης της διασυνοριακής συνεργασίας μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων αρχών για την πρόληψη και διερεύνηση αξιόποινων πράξεων. Πιο συγκεκριμένα και σύμφωνα με το Άρθρο 1 της Απόφασης «η παρούσα απόφαση περιέχει κανόνες στους εξής τομείς: α) διατάξεις όσον αφορά τους όρους και τη διαδικασία της αυτοματοποιημένης διαβίβασης προφίλ DNA, δεδομένων σχετικά με δακτυλικά αποτυπώματα και ορισμένων δεδομένων σχετικά με άδειες κυκλοφορίας οχημάτων (κεφάλαιο 2)· β) διατάξεις όσον αφορά τους όρους παροχής δεδομένων σε σχέση με σημαντικά γεγονότα με διασυνοριακή διάσταση (κεφάλαιο 3)· γ) διατάξεις όσον αφορά τους όρους παροχής πληροφοριών για την πρόληψη τρομοκρατικών πράξεων (κεφάλαιο 4)· γ) διατάξεις όσον αφορά τους όρους παροχής πληροφοριών για την πρόληψη τρομοκρατικών πράξεων (κεφάλαιο 4)· δ) διατάξεις όσον αφορά τους όρους και τη διαδικασία της αναβάθμισης της διασυνοριακής αστυνομικής συνεργασίας μέσω διάφορων μέτρων (κεφάλαιο 5)». Σε αυτή την ενότητα θα παρατεθούν ορισμένα αποσπάσματα από τα πρώτα τέσσερα κεφάλαια της απόφασης καθώς και το Άρθρο 17 που αφορά τις από κοινού επιχειρήσεις που αναλαμβάνονται από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών. Τα περιεχόμενα της Απόφασης ταξινομούνται ως εξής:

α) Κεφάλαιο 1^ο: Γενικές Πτυχές (Άρθρο 1).

β) Κεφάλαιο 2^ο: Επιγραμματική Πρόσβαση και Αιτήσεις Επακόλουθων Ενέργειών (Άρθρα 2-12).

γ) Κεφάλαιο 3^ο: Σημαντικά Γεγονότα (Άρθρα 13-15).

δ) Κεφάλαιο 4^ο: Μέτρα Πρόληψης Τρομοκρατικών Πράξεων (Άρθρο 14).

ε) Κεφάλαιο 5^ο: Άλλες Μορφές Συνεργασίας (Άρθρα 17-23).

στ) Κεφάλαιο 6^ο: Γενικές Διατάξεις σχετικά με την Προστασία Προσωπικών Δεδομένων (Άρθρα 24-37).

- Τα Άρθρα 2 έως και 7 αφορούν τους όρους και τη διαδικασία της αυτοματοποιημένης διαβίβασης προφίλ DNA. Έτσι, «τα κράτη μέλη δημιουργούν και τηρούν εθνικά αρχεία DNA για τη διερεύνηση αξιόποινων πράξεων [...] Τα δεδομένα αναφοράς περιλαμβάνουν μόνο τα προφίλ DNA που έχουν καταρτισθεί από το μη κωδικοποιητικό τμήμα του DNA και αριθμό αναφοράς. Τα δεδομένα αναφοράς δεν πρέπει να περιέχουν δεδομένα που να επιτρέπουν την άμεση αναγνώριση του προσώπου στο οποίο αναφέρονται. Τα δεδομένα αναφοράς τα οποία δεν αποδίδονται σε συγκεκριμένο πρόσωπο ("αταυτοποίητα προφίλ DNA") πρέπει να επισημαίνονται». «Τα κράτη μέλη παρέχουν στα εθνικά σημεία επαφής των λοιπών κρατών μελών [...] πρόσβαση στα δεδομένα αναφοράς των εθνικών τους αρχείων DNA, με εξουσία διεξαγωγής αυτοματοποιημένων αναζητήσεων μέσω σύγκρισης των προφίλ DNA. Αναζητήσεις επιτρέπονται μόνο σε ατομικές περιπτώσεις και σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του αιτούντος κράτους μέλους». «Τα κράτη μέλη συγκρίνουν, με αμοιβαία συγκατάθεση, μέσω των εθνικών σημείων επαφής τους, τα αταυτοποίητα προφίλ DNA που διαθέτουν με όλα τα προφίλ DNA από τα δεδομένα αναφοράς των άλλων εθνικών αρχείων DNA». Σε περίπτωση που «διαπιστωθεί αντιστοιχία μεταξύ προφίλ DNA, η παροχή περαιτέρω διαθέσιμων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και άλλων πληροφοριών σχετικά με τα δεδομένα αναφοράς διέπεται από το εθνικό δίκαιο του προς ο η αίτηση κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων περί νομικής συνδρομής». Για την αποτελεσματική λειτουργία της όλης διαδικασίας, το κάθε κράτος μέλος ορίζει ένα εθνικό σημείο επαφής οι εξουσίες του οποίου διέπονται από το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο. Τέλος, «εάν, κατά τη διάρκεια έρευνας ή ποινικής διαδικασίας, δεν υπάρχουν διαθέσιμα προφίλ DNA για συγκεκριμένο πρόσωπο το οποίο βρίσκεται στο έδαφος του προς ο η αίτηση κράτους μέλους, το εν λόγω κράτος μέλος παρέχει νομική συνδρομή με τη συλλογή και εξέταση κυτταρικού υλικού από το πρόσωπο αυτό και με την παροχή του ληφθέντος προφίλ DNA».
- Τα Άρθρα 8 έως και 11 κάνουν λόγο για τους όρους και τη διαδικασία της αυτοματοποιημένης δεδομένων σχετικών με τα δακτυλικά αποτυπώματα. Έτσι, «τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη διαθεσιμότητα δεδομένων αναφοράς από το αρχείο για τα εθνικά συστήματα αυτοματοποιημένης αναγνώρισης δακτυλικών αποτυπωμάτων που έχουν δημιουργηθεί για την πρόληψη και τη διερεύνηση αξιόποινων πράξεων. Τα δεδομένα αναφοράς περιλαμβάνουν μόνο δεδομένα σχετικά με δακτυλικά αποτυπώματα και αριθμό αναφοράς. Τα δεδομένα αναφοράς δεν πρέπει να περιέχουν δεδομένα που να επιτρέπουν την άμεση αναγνώριση του προσώπου στο οποίο αναφέρονται. Τα δεδομένα αναφοράς τα οποία δεν αποδίδονται σε συγκεκριμένο πρόσωπο ("αταυτοποίητα δεδομένα σχετικά με δακτυλικά αποτυπώματα") πρέπει να επισημαίνονται». «Τα κράτη μέλη παρέχουν στα εθνικά σημεία επαφής των λοιπών κρατών μελών [...] πρόσβαση στα δεδομένα αναφοράς των συστημάτων αυτοματοποιημένης αναγνώρισης δακτυλικών αποτυπωμάτων που έχουν δημιουργηθεί για το σκοπό

αυτό, με εξουσία διεξαγωγής αυτοματοποιημένων αναζητήσεων μέσω σύγκρισης των δεδομένων αυτών». Σε περίπτωση που «διαπιστωθεί αντιστοιχία μεταξύ δεδομένων σχετικά με δακτυλικά αποτυπώματα, η παροχή περαιτέρω διαθέσιμων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και άλλων πληροφοριών σχετικά με τα δεδομένα αναφοράς διέπεται από το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων περί νομικής συνδρομής». Τέλος, όπως και στην περίπτωση ανταλλαγής δεδομένων προφίλ DNA το κάθε κράτος μέλος ορίζει ένα εθνικό σημείο επαφής οι εξουσίες του οποίου διέπονται από το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο.

- Το Άρθρο 12 αναφέρεται στην αυτοματοποιημένη αναζήτηση δεδομένων σχετικά με τις άδειες κυκλοφορίας οχημάτων. «Για την πρόληψη και διερεύνηση αξιόποινων πράξεων και κατά την αντιμετώπιση άλλων αδικημάτων που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων ή της εισαγγελικής υπηρεσίας στο κράτος μέλος που προβαίνει στην αναζήτηση καθώς και για τη διατήρηση της δημόσιας ασφάλειας, τα κράτη μέλη παρέχουν στα εθνικά σημεία επαφής των λοιπών κρατών μελών [...] πρόσβαση στα κατωτέρω δεδομένα σχετικά με άδειες κυκλοφορίας οχημάτων, με την εξουσία να διεξάγουν αυτοματοποιημένες αναζητήσεις σε ατομικές περιπτώσεις: α) δεδομένα σχετικά με ιδιοκτήτες ή χρήστες, και β) δεδομένα σχετικά με οχήματα».
- Τα Άρθρα 13 έως και 15 παρέχουν τους όρους ανταλλαγής δεδομένων σε σχέση με σημαντικά γεγονότα με διασυνοριακή διάσταση. Τέτοια σημαντικά γεγονότα είναι κυρίως αθλητικές εκδηλώσεις ή σύνοδοι του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. «Τα κράτη μέλη ανταλλάσσουν, είτε κατόπιν αιτήσεως είτε αυτοβούλως, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του παρέχοντος κράτους μέλους, οιαδήποτε δεδομένα μη προσωπικού χαρακτήρα απαιτούνται» για την πρόληψη αξιόποινων πράξεων αναφορικά με τέτοια σημαντικά γεγονότα. Επιπλέον, τα κράτη μέλη δύναται να ανταλλάσσουν «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα όταν από οριστικές καταδικαστικές αποφάσεις ή άλλες περιστάσεις προκύπτουν εύλογες υπόνοιες ότι τα πρόσωπα στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα θα διαπράξουν αξιόποινες πράξεις στα πλαίσια των εν λόγω γεγονότων ή θα θέσουν σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη και ασφάλεια, εφόσον η παροχή των δεδομένων αυτών επιτρέπεται από το εθνικό δίκαιο του παρέχοντος κράτους μέλους». Τέλος, τα κράτη μέλη για την αποτελεσματική ανταλλαγή τέτοιων δεδομένων ορίζουν εθνικά σημεία επαφής των οποίων οι εξουσίες διέπονται από το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο.
- Το Άρθρο 16 ορίζει τις παραμέτρους για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών για την αποφυγή τρομοκρατικών ενεργειών. Έτσι, «για την πρόληψη τρομοκρατικών πράξεων, το κράτος μέλος μπορεί, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, σε ατομικές περιπτώσεις, ακόμη και χωρίς σχετική αίτηση, να παρέχει στα εθνικά σημεία επαφής των λοιπών κρατών μελών [...]τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και τις πληροφορίες που προσδιορίζονται στην παράγραφο 2, εφόσον αυτό απαιτείται διότι από ειδικές περιστάσεις προκύπτουν εύλογες υπόνοιες ότι τα πρόσωπα στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα θα διαπράξουν αξιόποινες πράξεις». Ενώ, η παράγραφος 2 ορίζει ότι «τα δεδομένα που πρέπει να παρέχονται περιλαμβάνουν το ονοματεπώνυμο, την ημερομηνία και τον τόπο γέννησης και περιγραφή των περιστάσεων από τις

οποίες προκύπτουν οι εύλογες υπόνοιες που αναφέρονται στην παράγραφο 1»

- Τέλος, αναφορικά με τη δυνατότητα που παρέχεται στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών για διεξαγωγή από κοινού επιχειρήσεων, σύμφωνα με το Άρθρο 17, «προκειμένου να αναβαθμισθεί η αστυνομική συνεργασία, οι αρμόδιες αρχές που ορίζουν τα κράτη μέλη μπορούν, κατά την τήρηση της δημόσιας τάξης και ασφάλειας και την πρόληψη αξιόποινων πράξεων, να προβλέπουν τη διεξαγωγή κοινών περιπολιών και άλλων κοινών επιχειρήσεων κατά τις οποίες όργανα ή άλλοι υπάλληλοι (εφεξής "όργανα") από άλλα κράτη μέλη συμμετέχουν σε επιχειρήσεις στο έδαφος κράτους μέλους. Κάθε κράτος μέλος μπορεί, ως κράτος μέλος υποδοχής, σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο και με τη συγκατάθεση του κράτους μέλους απόσπασης, να αναθέτει εκτελεστικές εξουσίες σε όργανα των κρατών μελών απόσπασης που συμμετέχουν σε κοινές επιχειρήσεις ή, εφόσον το επιτρέπει το δίκαιο του κράτους μέλους υποδοχής, να παρέχει στα όργανα των κρατών μελών απόσπασης τη δυνατότητα να ασκούν τις εκτελεστικές εξουσίες τους σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους απόσπασης. Αυτές οι εκτελεστικές εξουσίες μπορούν να ασκούνται μόνο υπό την καθοδήγηση και, κατά κανόνα, παρουσία οργάνων του κράτους μέλους υποδοχής. Τα όργανα των κρατών μελών απόσπασης υπόκεινται στο εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους υποδοχής. Το κράτος μέλος υποδοχής αναλαμβάνει την ευθύνη για τις πράξεις τους» Ενώ, «τα όργανα των κρατών μελών απόσπασης που συμμετέχουν σε κοινές επιχειρήσεις ενεργούν σύμφωνα με τις εντολές της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους υποδοχής».

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- Αναλύστε την έννοια και το περιεχόμενο του Άρθρου 87.
- Αναφέρετε ορισμένες από τις σημαντικότερες πρωτοβουλίες που ελήφθησαν με στόχο την ενίσχυση της αστυνομικής και τελωνειακής συνεργασίας.
- Αναφορικά με την ανταλλαγή πληροφοριών και στοιχείων μεταξύ των αρμόδιων αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών:
 - α) Περιγράψτε συνοπτικά τη διαδικασία που ακολουθείται.
 - β) Ποιες είναι οι αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου;
- Αναφορικά με τη συνεργασία των τελωνειακών υπηρεσιών των κρατών μελών:
 - α) Ποιος ο σκοπός της;
 - β) Τι γνωρίζετε για τις κεντρικές υπηρεσίες συντονισμού;
 - γ) Τι γνωρίζετε για τους υπαλλήλους συνδέσμους;

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

M. Fletcher, R. Lööf, B. Gilmore, *EU Criminal Law and Justice*, Edward Elgar, Cheltenham, UK, 2008.

A. Kaczorowska, *European Union Law*, Second Edition, Routledge, London - New York, 2011.

C. Joubert & H. Bevers, *Schengen investigated: a comparative interpretation of the Schengen provisions on international police cooperation in the light of the European Convention on Human Rights*, Kluwer Law International, The Hague, London 1996.

Π. Νάσκου – Περράκη, Άρθρο 30 ΕΕ, στο Β. Σκουρή, *Ερμηνεία Συνθηκών για την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα*, Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 2003.

Στ. Περράκης, *Ο Χώρος Ελευθερίας, Ασφάλειας, Δικαιοσύνης στην ΕΕ*, στο Κ. Στεφάνου, Μ. Τσινιζέλη, Α. Φατούρο, Θ. Χριστοδουλίδη (επιμ.), *Εισαγωγή στις Ευρωπαϊκές Σπουδές*, τόμος Α, Ι. Σιδέρης, 2^η εκδ., Αθήνα, 2006.

Κ. Στεφάνου, *Τα νέα όρια δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Σκέψεις με αφορμή τις καινοτομίες της Συνθήκης της Λισαβόνας και τα προσαρτημένα σ' αυτή πρωτόκολλα και δηλώσεις*, ΕυρΠολ, τεύχος 1/2008, σελ. 39-53.

Μ. Χρυσομάλλης, *Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Στοιχεία Συνθήκης της Λισαβόνας*, Βας. Ν. Κατσαρού, Αθήνα, 2010.

Ο. Suhr, "Art 89 AEUV", στο C. Calliess, M. Ruffert (Hrsg.), *EUV, AEUV: das Verfassungsrecht der Europäischen Union mit Europäischer Grundrechtecharta, Kommentar*, Beck, München, 2011.

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ (EUROPOL).

Άρθρο 88 (πρώην Άρθρο 30 ΣΕΕ)

- Αποστολή της Europol είναι η στήριξη και η ενίσχυση της δράσης των αστυνομικών αρχών και των άλλων αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών, καθώς και της αμοιβαίας συνεργασίας τους στην πρόληψη και καταπολέμηση των σοβαρών εγκλημάτων που έχουν επιπτώσεις σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη, της τρομοκρατίας και των μορφών εγκληματικότητας που θίγουν ένα κοινό συμφέρον το οποίο αποτελεί αντικείμενο της πολιτικής της Ένωσης.
- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία μέσω κανονισμών, μπορούν να καθορίζουν τη δομή, τη λειτουργία, το πεδίο δράσης και τα καθήκοντα της Europol. Τα καθήκοντα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν:

α) τη συλλογή, αποθήκευση, επεξεργασία, ανάλυση και ανταλλαγή πληροφοριών που διαβιβάζονται ιδίως από τις αρχές των κρατών μελών ή τρίτων χωρών, ή οργανισμών

β) το συντονισμό, τη διοργάνωση και τη διεξαγωγή ερευνών και επιχειρησιακών δράσεων, από κοινού με τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών ή στο πλαίσιο κοινών ομάδων ερευνών, ενδεχομένως σε σύνδεση με τη Eurojust.

Οι εν λόγω κανονισμοί καθορίζουν επίσης τους όρους ελέγχου των δραστηριοτήτων της Europol από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με τη συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων.

- Κάθε επιχειρησιακή δράση της Europol πρέπει να διεξάγεται σε συνεργασία και σε συμφωνία με τις αρχές του κράτους μέλους ή των κρατών μελών στο έδαφος του οποίου ή των οποίων διεξάγονται. Η εφαρμογή μέτρων καταναγκαστικού χαρακτήρα εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα των εθνικών αρχών.

Εισαγωγικά – Ιστορική Αναδρομή

- 1957: Αρχίζει να συζητείται για πρώτη φορά, στα πλαίσια της ομάδας TREVI, η ιδέα για την ίδρυση της Europol.
- 1991: Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Λουξεμβούργου:
 - α) Υποβάλλεται πρόταση για την ίδρυση της Europol από τον Γερμανό

Καγκελάριο Κοή.

β) Υποβάλλεται πρόταση για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Μονάδας Πληροφοριών για τα ναρκωτικά από τη Βρετανία.

- 1994: Τίθεται σε λειτουργία η Μονάδα Ναρκωτικών, η οποία αποτελεί την πρώτη μονάδα της Europol.
- 1995: Ιδρύεται η Europol με την Πράξη του Συμβουλίου, της 26^{ης} Ιουλίου 1995, για την κατάρτιση σύμβασης για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Σύμβαση Europol).
- 2009: Ιδρύεται η Europol ως οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την Απόφαση του Συμβουλίου 2009/371/ΔΕΥ.

Στόχοι και Περιεχόμενο της Europol

- Οι στόχοι της Europol:
 - α) Στήριξη και ενίσχυση της δράσης των αστυνομικών αρχών και των άλλων αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών.
 - β) Αμοιβαία συνεργασία τους στην πρόληψη και καταπολέμηση σοβαρών εγκλημάτων.
 - γ) Πρόληψη και καταπολέμηση τρομοκρατίας και άλλων μορφών εγκληματικότητας, που θίγουν ένα κοινό συμφέρον που αποτελεί αντικείμενο πολιτικής της Ένωσης.
- Με τον όρο «σοβαρά εγκλήματα», νοούνται όλες εκείνες οι εγκληματικές πράξεις διασυνοριακού χαρακτήρα, οι οποίες επηρεάζουν ένα ή και περισσότερα κράτη μέλη και για την καταπολέμηση των οποίων απαιτείται συνεργασία των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών.
- Η δομή, η λειτουργία και το πεδίο δράσης της Europol καθορίζονται με διεξοδικό τρόπο από την Απόφαση 2009/371/ΔΕΥ. Γενικότερα, αναφορικά με τις νομοθετικές πράξεις που υιοθετούνται σε θέματα που αφορούν την Europol, αυτές είναι μόνο Κανονισμοί.
- Το προσωπικό της Europol αποτελείται από αντιπροσώπους των εθνικών αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών, ενώ η έδρα της βρίσκεται στη Χάγη. Το

κάθε κράτος μέλος ορίζει μια εθνική μονάδα η οποία αποτελεί τη μόνη υπηρεσία-σύνδεσμο μεταξύ της Ευροπολ και των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών.

- Αναφορικά με τον έλεγχο των δράσεων της Ευροπολ:
 - α) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο από κοινού με τα εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών ασκεί πολιτικό έλεγχο επί των δράσεων της Ευροπολ πράγμα που διασφαλίζει την αρχή της δημοκρατίας στα πλαίσια της Ένωσης.
 - β) Η Ευροπολ ως οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έχοντας νομική προσωπικότητα, ελέγχεται επιπλέον από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με τη νομιμότητα των πράξεων της, που προορίζονται να παράγουν έννομα αποτελέσματα έναντι τρίτων.
- Αναφορικά με τις αρμοδιότητες της Ευροπολ αυτές συνοψίζονται:
 - α) Στην διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών.
 - β) Στην συγκέντρωση πληροφοριών και την διάθεση αυτών για την διευκόλυνση ερευνών που λαμβάνουν χώρα στα κράτη μέλη.
 - γ) Στην καταπολέμηση του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος όπως το παράνομο εμπόριο όπλων ναρκωτικών και ανθρώπων, την παιδική πορνογραφία, την παράνομη μετανάστευση κ.α.
 - δ) Στην καταπολέμηση της παραχάραξης και κιβδηλείας του ευρώ αλλά και στον συντονισμό των μέτρων που εφαρμόζουν οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών για την καταπολέμηση των παραπάνω.
- Αναφορικά με τους περιορισμούς στη δράση της Ευροπολ αυτοί συνοψίζονται στα παρακάτω σημεία:
 - α) Η Ευροπολ δεν έχει εκτελεστικές εξουσίες. Με αυτές είναι επιφορτισμένες οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών. Βάση του περιορισμού αυτού αποτελεί η παρ. 3 του άρθρου 88 που απαγορεύει τη χρήση μέτρων καταναγκαστικού χαρακτήρα.
 - β) Η Ευροπολ δεν μπορεί να αναλάβει δράση σε περιπτώσεις εγκληματικών πράξεων οι οποίες δεν έχουν διασυνοριακή διάσταση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Αποσπάσματα Απόφασης Συμβουλίου της 6^{ης} Απριλίου 2009 για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Europol) 2009/371/ΔΕΥ.

Η Απόφαση του Συμβουλίου 2009/371/ΔΕΥ αντικαθιστά τις διατάξεις της Σύμβασης Europol, η οποία είχε υπογραφεί στις 26 Ιουνίου 1995, και ιδρύει την Ευρωπαϊκή Αστυνομική συνεργασία ως οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόκειται για το νομικό κείμενο που ορίζει τα καθήκοντα, τις αρμοδιότητες και γενικότερα την λειτουργία και το πεδίο δράσης της Europol. Πιο συγκεκριμένα η Απόφαση χωρίζεται στα εξής έντεκα κεφάλαια.

Κεφ. 1^ο: Ίδρυση και καθήκοντα Europol (Άρθρα. 1-9).

Κεφ. 2^ο: Σύστημα Επεξεργασίας πληροφοριών (Άρθρα. 10-16).

Κεφ. 3^ο: Κοινές διατάξεις για την επεξεργασία πληροφοριών (Άρθρα. 17-21).

Κεφ. 4^ο: Σχέσεις με εταίρους (Άρθρα 22-26).

Κεφ. 5^ο: Προστασία δεδομένων (Άρθρα 27-35).

Κεφ. 6^ο: Όργανα της Europol (Άρθρα 36-39).

Κεφ. 7^ο: Ζητήματα εμπιστευτικότητας (Άρθρα 40-41).

Κεφ. 8^ο: Δημοσιονομικές Διατάξεις (Άρθρα 42-44).

Κεφ. 9^ο: Διάφορες Διατάξεις (Άρθρα 45-54).

Κεφ. 10^ο: Μεταβατικές Διατάξεις (Άρθρα 55-60).

Κεφ. 11^ο: Τελικές Διατάξεις (Άρθρα 61-64).

Παρακάτω θα παρατεθούν αποσπάσματα, από ορισμένα κεφάλαια, με σκοπό την καλύτερη και λεπτομερέστερη κατανόηση της ανάλυσης που έχει προηγηθεί. Συγκεκριμένα, θα παρατεθούν αποσπάσματα από το πρώτο κεφάλαιο που αφορά κυρίως το σκοπό και το περιεχόμενο της Europol, τα Άρθρα 11, 12 και 13 που αφορούν το περιεχόμενο και τη λειτουργία του Συστήματος Πληροφοριών Europol και τα Άρθρα 22 και 23 που σχετίζονται με τις σχέσεις της Europol με τα θεσμικά όργανα, τους φορείς και τους οργανισμούς της Ένωσης καθώς και τις σχέσεις της με τρίτα κράτη και οργανισμούς.

- Το Άρθρο 1 ορίζει ότι, *«με την παρούσα απόφαση αντικαθίστανται οι διατάξεις της σύμβασης που βασίζεται στο άρθρο Κ.3 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, σχετικά με την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας»*, η έδρα της Europol είναι η Χάγη των Κάτων Χωρών και αυτή *«συνδέεται σε κάθε κράτος μέλος με μία μόνον εθνική μονάδα»*.
- Το Άρθρο 2 προσδίδει στην Europol νομική προσωπικότητα από την οποία συνεπάγεται ότι *«σε κάθε κράτος μέλος, η Europol διαθέτει την ευρύτερη δυνατή δικαιοπρακτική ικανότητα που αναγνωρίζεται στα νομικά πρόσωπα από τη νομοθεσία του εκάστοτε κράτους μέλους. Η Europol δύναται ιδίως να αποκτά ή να εκποιεί κινητή και ακίνητη περιουσία και να παρίσταται ενώπιον δικαστηρίου»*.
- Το Άρθρο 3 προσδιορίζει τον σκοπό της Europol ο οποίος είναι *«η υποστήριξη και η ενίσχυση της δράσης των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών και της αμοιβαίας συνεργασίας τους για την πρόληψη και την καταπολέμηση του*

οργανωμένου εγκλήματος, της τρομοκρατίας και άλλων μορφών σοβαρού εγκλήματος που επηρεάζουν δύο ή περισσότερα κράτη μέλη» ενώ, «ως "αρμόδιες αρχές" κατά την έννοια της παρούσας απόφασης νοούνται όλες οι δημόσιες αρχές που υπάρχουν στα κράτη μέλη και είναι επιφορτισμένες, βάσει της εθνικής νομοθεσίας, με την πρόληψη και την καταπολέμηση αξιόποινων πράξεων».

- Το Άρθρο 4 προβλέπει εκείνες τις αξιόποινες πράξεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ευροπολ. Αυτές είναι «το οργανωμένο έγκλημα, η τρομοκρατία και άλλες μορφές σοβαρού εγκλήματος όπως απαριθμούνται στο παράρτημα, οι οποίες επηρεάζουν δύο ή περισσότερα κράτη μέλη κατά τρόπο που απαιτεί κοινή προσέγγιση από τα κράτη μέλη, λαμβανομένων υπόψη του εύρους, της σημασίας και των συνεπειών των αξιόποινων πράξεων». Επιπλέον, «στην αρμοδιότητα της Ευροπολ εμπίπτουν επίσης οι συναφείς αξιόποινες πράξεις. Ως συναφείς αξιόποινες πράξεις νοούνται οι εξής: α) αξιόποινες πράξεις που διαπράττονται με σκοπό την απόκτηση των μέσων για την τέλεση πράξεων που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητας της Ευροπολ· β) αξιόποινες πράξεις που διαπράττονται με σκοπό τη διευκόλυνση ή την τέλεση πράξεων που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητας της Ευροπολ· γ) αξιόποινες πράξεις που διαπράττονται με σκοπό την εξασφάλιση της ατιμωρησίας για πράξεις που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητας της Ευροπολ».
- Στο Άρθρο 5 απαριθμούνται τα κύρια και τα πρόσθετα καθήκοντα της Ευροπολ, καθώς και οι τομείς εκείνοι στα πλαίσια των οποίων η Ευροπολ μπορεί να παρέχει υποστήριξη και να διεξάγει έρευνες μέσω των οποίων δύναται να επικουρεί τις εθνικές αρμόδιες αρχές. Τα κύρια καθήκοντα της Ευροπολ είναι τα εξής: «α) η συλλογή, αποθήκευση, επεξεργασία, ανάλυση και ανταλλαγή πληροφοριών και στοιχείων· β) η άμεση ενημέρωση των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών, μέσω της εθνικής μονάδας που αναφέρεται στο άρθρο 8 για πληροφορίες που τις αφορούν και για τη συνάφεια που ενδεχομένως διαπιστώνεται μεταξύ αξιόποινων πράξεων· γ) η διευκόλυνση ερευνών που διεξάγονται στα κράτη μέλη, ιδίως, με τη διαβίβαση όλων των συναφών πληροφοριών στις εθνικές μονάδες· δ) η υποβολή αιτήματος στις αρμόδιες αρχές των οικείων κρατών μελών για την έναρξη, διεξαγωγή ή τον συντονισμό ερευνών, και η πρόταση σύστασης κοινών ομάδων έρευνας σε συγκεκριμένες υποθέσεις· ε) η παροχή στοιχείων και αναλυτικής υποστήριξης στα κράτη μέλη σε σχέση με μείζονος σημασίας διεθνή συμβάντα· στ) η εκπόνηση αξιολόγησης απειλών, στρατηγικών αναλύσεων και γενικών εκθέσεων για την πρόοδο των εργασιών σχετικά με την εκπλήρωση του στόχου της, περιλαμβανομένης της αξιολόγησης απειλών όσον αφορά το οργανωμένο έγκλημα» ενώ σε αυτά περιλαμβάνεται και η «παροχή υποστήριξης στα κράτη μέλη για την άσκηση των καθηκόντων τους που συνίστανται στη συλλογή και ανάλυση πληροφοριών από το Διαδίκτυο με σκοπό την παροχή βοήθειας για τον εντοπισμό εγκληματικών δραστηριοτήτων που διευκολύνονται ή διενεργούνται με τη χρήση του Διαδικτύου». Όσον αφορά τα πρόσθετα καθήκοντα της Ευροπολ αυτά είναι τα εξής: «α) ανάπτυξη ειδικών γνώσεων για τις διαδικασίες έρευνας των αρμόδιων

αρχών των κρατών μελών και την παροχή συμβουλών σε σχέση με διεξαγόμενες έρευνες· β) παροχή στρατηγικής σημασίας στοιχείων, προκειμένου να διευκολύνει και να προάγει την αποτελεσματική και αποδοτική χρήση των πόρων που είναι διαθέσιμοι σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο Ένωσης για επιχειρησιακές δραστηριότητες και για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων αυτών». Τέλος, η Ευροπολ δύναται να επικουρεί τα κράτη μέλη μέσω υποστήριξης, παροχής συμβουλών και διεξαγωγής ερευνών στους ακόλουθους τομείς: «α) την εκπαίδευση των μελών των αρμόδιων αρχών τους, οσάκις ενδείκνυται σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Αστυνομική Ακαδημία· β) την οργάνωση και τον εξοπλισμό των εν λόγω αρχών, μέσω της διευκόλυνσης της παροχής τεχνικής υποστήριξης μεταξύ των κρατών μελών· γ) τις μεθόδους πρόληψης της εγκληματικότητας· δ) τις τεχνικές και εγκληματολογικές μεθόδους και τη σχετική ανάλυση, καθώς και διαδικασίες διεξαγωγής ερευνών» ενώ ταυτόχρονα, ενεργεί ως Κεντρική Υπηρεσία για την καταπολέμηση της παραχάραξης και κιβδηλείας του ευρώ.

- Στα Άρθρα 6 και 7 γίνεται λόγος για τη συμμετοχή της Ευροπολ σε Κοινές Ομάδες Έρευνας (ΚΟΕ) και για τη δυνατότητα που παρέχεται στη Ευροπολ να απευθύνει αιτήματα έναρξης ποινικών διαδικασιών στα κράτη μέλη αντίστοιχα. Συγκεκριμένα, όσον αφορά τα αιτήματα της Ευροπολ για έναρξη ποινικών διαδικασιών, «σε περίπτωση που οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους αποφασίσουν να μη συμμορφωθούν με αίτημα της Ευροπολ, την ενημερώνουν για την απόφασή τους και για τους λόγους που τους οδηγούν σ' αυτή, εκτός αν αδυνατούν να παραθέσουν τους σχετικούς λόγους επειδή: α) η παράθεση των λόγων θα έθιγε ουσιώδη εθνικά συμφέροντα ασφαλείας· ή β) η παράθεση των λόγων θα έθετε σε κίνδυνο την επιτυχή έκβαση ερευνών που βρίσκονται σε εξέλιξη ή την ασφάλεια φυσικών προσώπων.»
- Το Άρθρο 8 πραγματεύεται τη θέσπιση εθνικών μονάδων, ως «μοναδικών υπηρεσιών-συνδέσμων» μεταξύ της Ευροπολ και των αρμόδιων εθνικών αρχών. Αναφορικά με τις επαφές μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών και της Ευροπολ «τα κράτη μέλη δύνανται να επιτρέπουν τις απευθείας επαφές μεταξύ των αρμόδιων αρχών που έχουν ορίσει και της Ευροπολ υπό όρους που καθορίζει το εκάστοτε κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένης της προηγούμενης ανάμειξης της εθνικής μονάδας. Η εθνική μονάδα λαμβάνει ταυτόχρονα από την Ευροπολ όλες τις πληροφορίες που ανταλλάσσονται κατά τη διάρκεια των απευθείας επαφών μεταξύ της Ευροπολ και των οικείων αρμόδιων αρχών. Οι σχέσεις μεταξύ της εθνικής μονάδας και των αρμόδιων αρχών διέπονται από το εκάστοτε εθνικό δίκαιο και, ιδίως, από τους σχετικούς εθνικούς συνταγματικούς κανόνες». Ενώ, «τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα μέτρα που είναι αναγκαία για να διασφαλίζουν ότι οι εθνικές μονάδες είναι σε θέση να φέρουν σε πέρας τα καθήκοντά τους και, ιδίως, ότι διαθέτουν πρόσβαση στα συναφή εθνικά δεδομένα». Τέλος, «σε κάθε κράτος μέλος διορίζεται ένας δημόσιος λειτουργός ως προϊστάμενος της εθνικής μονάδας [...] οι προϊστάμενοι των εθνικών μονάδων συνεδριάζουν τακτικά για να συνδράμουν την Ευροπολ σε επιχειρησιακά θέματα, είτε με δική τους πρωτοβουλία είτε κατόπιν αιτήσεως του διοικητικού συμβουλίου ή του διευθυντή».
- Το Άρθρο 9 αφορά τους αποσπασμένους από έκαστη εθνική μονάδα

αξιωματικούς-συνδέσμους στην Ευροπολ. Οι εν λόγω σύνδεσμοι «υπόκεινται στην εθνική νομοθεσία του κράτους μέλους που τους έχει αποσπάσει [...] συνιστούν τα εθνικά γραφεία σύνδεσης στην Ευροπολ και είναι επιφορτισμένοι από την εθνική τους μονάδα να εκπροσωπούν τα συμφέροντά της στα πλαίσια της Ευροπολ, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους που τους έχει αποσπάσει και με τις διατάξεις που εφαρμόζονται στη διοίκηση της Ευροπολ».

- Στα άρθρα 11, 12 και 13 γίνεται λόγος για το τη λειτουργία του Συστήματος Πληροφοριών Ευροπολ. Πρόκειται ουσιαστικά για μία βάση δεδομένων σχετικών με «α) πρόσωπα τα οποία, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους, είναι ύποπτα για διάπραξη ή συμμετοχή σε αξιόποινη πράξη η οποία εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Ευροπολ ή που έχουν καταδικασθεί για τη διάπραξη μιας τέτοιας αξιόποινης πράξης· β) πρόσωπα για τα οποία υπάρχουν πραγματικές ενδείξεις ή εύλογοι λόγοι δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας του οικείου κράτους μέλους για να πιστεύεται ότι πρόκειται να διαπράξουν αξιόποινες πράξεις οι οποίες εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ευροπολ». Όσον αφορά την καταχώρηση και χρήση δεδομένων στο Σύστημα Πληροφοριών Ευροπολ, «οι εθνικές μονάδες, οι αξιωματικοί-σύνδεσμοι, ο διευθυντής, οι αναπληρωτές διευθυντές και τα δεόντως εξουσιοδοτημένα μέλη του προσωπικού της Ευροπολ έχουν δικαίωμα να καταχωρίζουν απευθείας δεδομένα στο Σύστημα Πληροφοριών Ευροπολ και να τα ανακτούν απ' αυτό. Η ανάκτηση δεδομένων από την Ευροπολ επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι τα δεδομένα είναι αναγκαία για την εκπλήρωση των καθηκόντων της Ευροπολ σε μια συγκεκριμένη περίπτωση. Η ανάκτηση από μέρους των εθνικών μονάδων και των αξιωματικών-συνδέσμων πραγματοποιείται σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις και διαδικασίες του μέρους που συμβουλευέται το σύστημα πληροφοριών, υπό την επιφύλαξη τυχόν πρόσθετων διατάξεων της παρούσας απόφασης».
- Τέλος, τα Άρθρα 22 και 23 αναφέρονται στις σχέσεις της Ευροπολ με τα θεσμικά όργανα, τους φορείς και τους οργανισμούς της Ένωσης και με τις σχέσεις της με οργανισμούς και με αρμόδιες αρχές τρίτων κρατών . Έτσι, «η Ευροπολ δύναται να συνάπτει και να διατηρεί σχέσεις συνεργασίας με θεσμικά όργανα, φορείς και οργανισμούς που έχουν ιδρυθεί δυνάμει της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση ή των συνθηκών για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ειδικότερα: α) την Eurojust· β) την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF)· γ) τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Frontex)· δ) την Ευρωπαϊκή Αστυνομική Ακαδημία (ΕΑΑ)· ε) την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα· στ) το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΝΤ) [...] οι εν λόγω συμφωνίες ή ρυθμίσεις συνεργασίας είναι δυνατόν να αφορούν την ανταλλαγή πληροφοριών επιχειρησιακού, στρατηγικού ή τεχνικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και των διαβαθμισμένων πληροφοριών». Επιπλέον, εφόσον είναι απαραίτητο για την εκτέλεση των καθηκόντων της, η Ευροπολ δύναται επίσης να δημιουργεί και να διατηρεί σχέσεις συνεργασίας με: α) τρίτα κράτη· και β) οργανισμούς όπως: i) διεθνείς οργανισμοί και οι υπαγόμενοι σε αυτούς φορείς δημοσίου δικαίου· ii) άλλοι φορείς δημοσίου

δικαίου, οι οποίοι υφίστανται δυνάμει συμφωνίας μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών και iii) ο Διεθνής Οργανισμός Εγκληματολογικής Αστυνομίας (Interpol) [...] οι εν λόγω συμφωνίες είναι δυνατόν να αφορούν την ανταλλαγή πληροφοριών επιχειρησιακού, στρατηγικού ή τεχνικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και των διαβαθμισμένων πληροφοριών, εφόσον διαβιβάζονται μέσω καθορισμένου σημείου επαφής».

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- Αναλύστε το σκοπό και το περιεχόμενο της Europol.
- Αναφέρετε επιγραμματικά τι γνωρίζετε για το Σύστημα Πληροφοριών Europol, και για τις σχέσεις της Europol με τα θεσμικά όργανα, τους φορείς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με τρίτα κράτη και οργανισμούς.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- A. Kaczorowksa, *European Union*, 2nd edition, Routledge, London - New York, 2011.
- C. Fijinaut, *Police Co-operation*, στο N. Walker (ed.), *Europe's Area of Freedom, Security and Justice*, Oxford 2001.
- Π. Νασκου – Περράκη, *άρθρο 30 ΕΕ*, στο Β. Σκουρή, *Ερμηνεία Συνθηκών για την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα*, Αντ. Ν. Σακκούλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 2003.
- Ε. Στεργιούλης, *Η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2003.
- Μ. Χρυσομάλλης, *Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Στοιχεία Συνθήκης της Λισαβόνας*, εκδ. Β. Ν. Κατσαρού, Αθήνα, 2010.
- S. Peers, *EU Justice and Home Affairs Law*, Third edition, Oxford University Press, Oxford, 2011.
- O. Suhr, "Art 89 AEUV", στο C. Calliess, M. Ruffert (Hrsg.), *EUV, AEUV: das Verfassungsrecht der Europäischen Union mit Europäischer Grundrechtecharta, Kommentar*, Beck, München, 2011.

ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΡΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΡΑΤΟΥΣ ΜΕΛΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ ΑΛΛΟΥ.

Άρθρο 89 (πρώην Άρθρο 32 ΣΕΕ)

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία, καθορίζει τις προϋποθέσεις και τα όρια εντός των οποίων οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών των άρθρων 82 και 87 μπορούν να αναλαμβάνουν δράση στο έδαφος άλλου κράτους μέλους σε συνεργασία και σε συμφωνία με τις αρχές του κράτους μέλους αυτού. Το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα, μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Εισαγωγικά – Ιστορική Αναδρομή

- 1985: Με το Σύμφωνο του Σένγκεν παρέχεται η δυνατότητα στα αστυνομικά όργανα ενός συμβαλλόμενου κράτους μέλους (ΕΟΚ), να αναλαμβάνουν δράση στην επικράτεια ενός άλλου κράτους μέλους, αφού πρώτα έχουν πάρει έγκριση από αυτό.
- 1999: Με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, το Σύμφωνο του Σένγκεν ενσωματώνεται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 2007: Με τη Συνθήκη της Λισαβόνας αναγνωρίζεται και πάλι ότι το κεκτημένο του Σένγκεν έχει ενσωματωθεί στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Έννοια και περιεχόμενο του άρθρου 89

- Το άρθρο 89:
 - α) Αναφέρεται στις προϋποθέσεις και τα όρια εντός των οποίων, οι αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου ενός κράτους μέλους μπορούν να αναλάβουν δράση στην επικράτεια ενός άλλου κράτους μέλους, σε συνεργασία και σε συμφωνία με τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές αυτού.
 - β) Ικανοποιεί την αρχή του σεβασμού της εθνικής κυριαρχίας του κράτους μέλους στην επικράτεια του οποίου λαμβάνει χώρα η επιχείρηση, καθώς απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη αυτής

είναι η συγκατάθεση του.

γ) Εφαρμόζεται σε περιπτώσεις όπου οι αρμόδιες αρχές ενός κράτους μέλους δρουν ανεξάρτητα και όχι από κοινού σε επιχειρήσεις με τις αντίστοιχες αρχές του κράτους μέλους, στην επικράτεια του οποίου λαμβάνουν χώρα αυτές οι επιχειρήσεις.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Π. Κανελλόπουλος, *Το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Συνθήκη της Λισσαβώνας*, 5^η Έκδοση, Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2010.

C. Fijnaut, *Police Co-operation*, στο N. Walker (ed.), *Europe's Area of Freedom, Security and Justice*, Oxford University Press, Oxford 2011.

M. Fletcher, R. Löff, B. Gilmore, *EU Criminal Law and Justice*, Edward Elgar, Cheltenham, UK, 2008.

S. Peers, *EU Justice and Home Affairs Law*, Third edition, Oxford University Press, Oxford, 2011.

O. Suhr, "Art 89 AEUV", στο C. Calliess / M. Ruffert (Hrsg.), *EUV, AEUV: das Verfassungsrecht der Europäischen Union mit Europäischer Grundrechtecharta, Kommentar*, Beck, München, 2011.